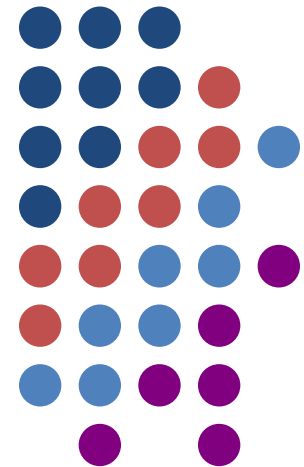

Bài 7: Thị trường và Nhà nước

Nhập môn chính sách công

Nguyễn Xuân Thành

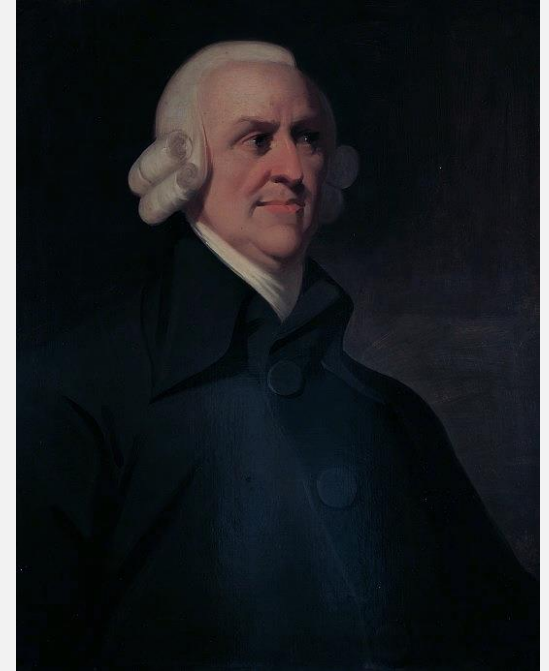
T10/2015

Bàn tay vô hình của Adam Smith

The Wealth of Nations [1976]

*“As every individual, therefore, endeavours as much as he can both to employ his capital in the support of domestic industry, and so to direct that industry that its produce may be of the greatest value; every individual necessarily labours to render the annual revenue of the society as great as he can. He generally, indeed, neither intends to promote the public interest, nor knows how much he is promoting it. By preferring the support of domestic to that of foreign industry, he intends only his own security; and by directing that industry in such a manner as its produce may be of the greatest value, he intends only his own gain, and he is in this, as in many other cases, led by an **invisible hand** to promote an end which was no part of his intention. Nor is it always the worse for the society that it was no part of it. By pursuing his own interest he frequently promotes that of the society more effectually than when he really intends to promote it.”*

Adam Smith
1723-1790

Cạnh tranh hoàn hảo

- Nhiều người bán, mỗi người bán một tỷ phần nhỏ của tổng sản lượng thị trường và không thể tác động đến giá.
- Nhiều người mua, mỗi người không kiểm soát được giá.
- Không có rào cản để nhà sản xuất tham gia hay rời bỏ thị trường.
- Sản phẩm của các nhà sản xuất là đồng nhất và thay thế hoàn hảo cho nhau.
- Thông tin hoàn hảo: nhà sản xuất và người tiêu dùng có đầy đủ thông tin về thị trường và sản phẩm.
- Các nhân tố sản xuất như đất đai, lao động và vốn được phân bổ tự do theo lực thị trường.
- Hoạt động sản xuất và tiêu dùng không tạo ra các ngoại tác.

Kết quả của cạnh tranh hoàn hảo

- Trong thị trường cạnh tranh hoàn hảo, tương tác giữa cung và cầu tạo ra cân bằng thị trường ở đó nguồn lực được phân bổ đạt hiệu quả ***Pareto***.

Vilfredo Pareto
1848-1923

Tìm đâu ra thị trường cạnh tranh hoàn hảo?

- Tìm ra trong
các sách giáo khoa kinh tế học
- Mặc dù không thị trường nào là cạnh tranh hoàn hảo trên thực tế, đối với các nhà phân tích kinh tế và hoạch định chính sách:
 - Nó có tính gần đúng cho rất nhiều thị trường.
 - Nó minh họa cho sức mạnh và tính hiệu quả của thị trường

Cơ sở lý thuyết cho sự can thiệp của nhà nước

- Hiệu quả: Sửa chữa thất bại thị trường
 - Độc quyền
 - Bất cân xứng thông tin
 - Ngoại tác
 - Hàng hóa công
- Công bằng: Giảm bất bình đẳng
 - Hiệu quả sv. công bằng
- Khuyến dụng: Nhà nước “phụ mẫu”

*Sẽ bàn
trong
tuần 7*

Can thiệp của nhà nước để sửa chữa thất bại thị trường

- Nhà nước đóng vai trong người cung cấp thay thế
- Quy định hành chính
- Thuế/trợ cấp
- Điều tiết
- Dùng thị trường sửa thất bại thị trường

Thị trường và nhà nước

- Thị trường hoàn hảo: không cần nhà nước
- Thị trường không hoàn hảo: nhà nước có thể can thiệp
- Nhưng nếu nhà nước không hoàn hảo thì sao?

Ba loại thất bại của nhà nước

- Thất bại thị trường đòi hỏi sự can thiệp của nhà nước, nhưng nhà nước lại không can thiệp.
- Thị trường không thất bại, nhưng nhà nước lại can thiệp, dẫn tới sự phân bổ nguồn lực kém hiệu quả hơn.
- Nhà nước can thiệp để sửa chữa thất bại của thị trường, nhưng lại làm cho nguồn lực bị phân bổ sai lệch hơn là so với tình huống nhà nước không can thiệp.

Nguyên nhân của thất bại nhà nước

- Phân tích, vận động và thực thi chính sách công
 - Thiếu năng lực phân tích nên lựa chọn chính sách sai
 - Thiếu năng lực lãnh đạo nên không vận động được sự ủng hộ, tham gia và nguồn lực để
 - Thiếu năng lực quản trị nên không thực thi được chính sách
- Nhóm lợi ích
 - Động cơ chính trị vụ lợi: nguồn lực được phân bổ để mang lại lợi ích chính trị cho người hoạch định chính sách
 - Động cơ tài chính vụ lợi: nguồn lực được phân bổ để mang lại lợi ích tài chính cho người hoạch định chính sách

Sửa chữa thất bại của nhà nước

- Giải quyết các nguyên nhân dẫn tới thất bại của nhà nước
- Tìm hình thức can thiệp hiệu quả hơn
- Cải cách thể chế
(Chủ đề của tuần sau)